

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Латинін Микола Анатолійович,

д.держ.упр., проф.,

завідувач кафедри економічної політики та менеджменту,

Харківський регіональний інститут державного управління

Національної академії державного управління при Президентові України,

м. Харків

ORCID 0000-0002-7917-4518;

Харченко Тетяна Олександрівна,

к.е.н.,

докторант кафедри економічної політики та менеджменту,

Харківський регіональний інститут державного управління

Національної академії державного управління при Президентові України,

м. Харків

ORCID 0000-0002-3446-6533

УДК 351.82:330.34

doi: 10.34213/tp.20.04.09

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Досліджено теоретичні підходи до формування понять “державне регулювання”, “механізм державного регулювання”, “механізм державного регулювання аграрного сектору”, складові елементи їх, принципи та функції. Обґрунтовано взаємозалежності між складниками механізму державного регулювання сталого розвитку аграрного сектору економіки України та визначено його сутність. Розглянуто принципи державного регулювання сталого розвитку аграрного сектору з урахуванням тривимірної структури її складників: економіки, аграрного сектору й концепції сталого розвитку, та запропоновано ключові напрями удосконалення їх з урахуванням дійових децентралізаційних змін та індикаторів сталого розвитку.

Ключові слова: механізм державного регулювання, сталий розвиток, аграрний сектор, функції держави, принципи державного регулювання.

Постановка проблеми. Активні глобалізаційні процеси, поглиблення інтеграції з європейськими країнами, нестабільність внутрішнього середовища країни зумовляють постійні трансформації умов функціонування галузей економіки України. Орієнтація на європейський вектор розвитку посилює виклики в частині забезпечення конкурентоспроможності національних виробництв і відповідно окреслює необхідність формування ефективних механізмів державного регулювання для досягнення балансу у взаємодії публічної влади та бізнесу. Важливість конструктивного розподілу владних повноважень між представниками державної влади та органів місцевого самоврядування є

© Латинін М. А., Харченко Т. О., 2020

одним із концептуальних питань, що лежить у площині державного регулювання розвитку аграрного сектору, адже тісно корелює з питаннями управління земельними ресурсами.

Започатковані зміни, у т. ч. і в напрямі децентралізації, потребують внесення відповідних корегувань у правовому полі та перегляду дійових механізмів державного регулювання. Також слід враховувати й зміни функціональних складників, пов'язані з глобалізаційними та інтеграційними процесами, котрі визначають напрями й інструменти державного регулювання економіки. Зазначимо, що ускладнює процес державного регулювання сталого розвитку аграрного сектору наявність значної кількості взаємозалежних та взаємозв'язаних елементів, появу яких зумовлено розширенням площини впливу з соціально-економічної до цілісної концепції сталого розвитку. Основоположним підґрунтям цієї багатofункціональної системи є безпосередньо механізми державного регулювання з наступними концептами: принципи, методи та засоби державного регулювання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика досліджень щодо формування державних механізмів регулювання як економіки в цілому, так і аграрного сектору зокрема завжди була в полі зору науковців, що зумовило наявність вагомого наукового доробку. Окреслені питання знайшли своє відображення у працях В. Андрійчука, О. Бойко-Бойчук, О. Бородіної, П. Гайдуцького, В. Гейця, В. Гриньова, С. Дем'яненко, М. Латиніна, М. Маліка, С. Мочерного, Т. Піхняк, І. Розпутенка, П. Саблук, Г. Черевка, В. Юрчишина та ін. У рамках проведених досліджень визначено безпосередній вплив дійових змін, сформованих під впливом як зовнішніх чинників, так і внутрішнього середовища країни, на механізми державного регулювання розвитку економіки. Встановлені тенденції обґрунтовують важливість подальших досліджень для визначення напрямів удосконалення механізмів державного регулювання розвитку аграрного сектора з урахуванням детермінант сталого розвитку та упроваджених децентралізаційних змін.

Метою статті є дослідження теоретичних підходів до формування понять “механізм державного регулювання”, “механізм державного регулювання аграрного сектору”, складових елементів їх, принципів та функцій та визначення складників механізму державного регулювання сталого розвитку аграрного сектору економіки України.

Виклад основного матеріалу. Базисом комплексного поняття “механізм державного регулювання” є два ключових терміни – “механізм” та “державне регулювання”. Варто зауважити, що поняття “механізм” розглядається в різних проєкціях, наведімо деякі з них: як базовий елемент, що має широкий спектр застосування в технічній сфері, – основа більшості машин, приладів та пристроїв [1, с. 8]; як складник управлінських технологій у системі прийняття рішень [2]; як взаємозв'язок різних економічних явищ тощо [3, с. 13–14].

На відміну від поняття “механізм”, сутність якого передбачає можливість розгляду в різних сферах, без додаткового уточнення напряму діяльності, для коректного визначення поняття “державне регулювання” необхідне уточнення галузі або сфери діяльності. Розгляньмо підходи до визначення сутності терміна “державне регулювання”, де об'єктом впливу виступає економіка. Одним із підходів до визначення державного регулювання є розгляд його як суб'єкта впливу на економічну політику держави для досягнення визначених цілей в умовах ринкової економіки [3, с. 13–14]. На думку О. Лукашова, сутнісне значення терміна “державне регулювання” лежить у площині підпорядкування об'єкта управління керівній системі [4, с. 77].

Розглядаючи державне регулювання як один із типів регулювання економічних систем, О. Крайник, С. Лобозинська та В. Галанець визначають сутність цього поняття як процес формування пропорцій економічного розвитку адміністративними методами [5, с. 10]. Окреслені дефініції вказують на те, що площина державного регулювання характеризується наявністю двох ключових елементів: керівної системи та безпосередньо об'єкта впливу. При цьому світовий досвід вказує на необхідність формування активної регуляторної ролі держави в управлінні економікою, що дозволить забезпечити належний рівень соціально-економічного розвитку [6, с. 121]. Підсумовуючи, зазначимо, що при формуванні механізмів державного регулювання ступінь впливу на об'єкт залежить від сфери діяльності та дійових механізмів державного управління.

Багатоаспектність механізму державного регулювання сталого розвитку аграрного сектору економіки зумовлена наявністю тріади взаємозалежних елементів: економічної політики, аграрного сектору та сталого розвитку, що обґрунтовує важливість розгляду теоретичного підґрунтя щодо формування механізмів державного регулювання в розрізі кожного елемента:

- державного механізму регулювання економіки як системного складника побудови відносин у рамках реалізації державної економічної політики;
- державного механізму регулювання розвитку аграрного сектору як структурного елемента, який повинен забезпечити ефективне функціонування галузі;
- державного механізму регулювання сталого розвитку як базису при визначенні концепту соціоекологічного-економічного розвитку.

У контексті розгляду державного механізму регулювання економіки слід вказати на вплив дійового механізму взаємодії держави та економіки в розрізі інструментів державного регулювання прямих та непрямих методів. Досліджуючи це питання І. Пасинович та О. Сич визначають механізми державного регулювання економіки як сукупність форм, методів, інструментів і важелів впливу на економічний та соціальний розвиток суспільства, їхнє інформційне та нормативно-правове забезпечення у процесі формування та реалізації економічної політики держави [7]. Базовими функціями держави в економіці, на думку науковців, є:

- стратегічно-прогностична – визначення довгострокової стратегії розвитку економіки, орієнтованої на збереження конкурентоспроможності з урахуванням світових тенденцій;
- трансформаційно-адаптивна – забезпечення узгодженості та гармонізації глобальних викликів, вимог міжнародних інституцій тощо з національними інтересами, їхня трансформація в механізми державного регулювання для забезпечення економічного зростання;
- досягнення рівноваги в суспільстві та передумов для нарощення людського капіталу – орієнтація на забезпечення пріоритетності людини, соціальної групи під час прийняття рішень економічного характеру [7].

Засобами державного регулювання автори визначають адміністративно-правовий інструментарій. При цьому наголошують на необхідності врегулювання питань щодо оптимізації кількості підзаконних актів та узгодженості їх. Слід зазначити, що наведені базові функції є дотичними й до державного регулювання сталого розвитку аграрного сектору, адже досягнення динаміки розвитку можливо забезпечити за наявності стратегічних орієнтирів.

Розглядаючи механізм державного регулювання розвитку аграрного сектору, слід зупинитися на ґрунтовному дослідженні М. Латиніна, у якому наведено детальну характеристику механізму державного регулювання розвитку аграрного сектору, як способу дій суб'єкта регулювання, який ґрунтується на базових принципах і функціях, забезпечуючи за допомогою форм, методів і засобів ефективне функціонування системи державного регулювання для досягнення поставленої мети та розв'язання суперечностей [8]. Автор визначив три ключових елементи механізму державного регулювання:

- суб'єкти регулювання (державні органи);
- об'єкти регулювання, до складу яких включено: аграрний сектор; суб'єкти ринку постачальників товарів, робіт, послуг для аграрного сектору; суб'єкти ринку споживачів сільськогосподарської продукції; суб'єкти інфраструктури аграрного ринку;
- навколишнє середовище, що здійснює безпосередній вплив на функціонування аграрного сектору і що включає такі групи складників: політичний і правовий, демографічний та екологічний, техніко-економічний і соціально-культурний [8].

Погоджуючися з концептуальним підходом М. Латиніна щодо складників механізму державного регулювання аграрного сектору, слід сказати про необхідність деталізації суб'єктів регулювання, що зумовлена сучасними децентралізаційними змінами, у частині виділення як окремих суб'єктів державних органів та органів місцевого самоврядування. Також до складників навколишнього середовища слід включити зовнішньоекономічний складник, який має безпосередній вплив на функціонування аграрного сектору як експортоорієнтованої галузі економіки.

Поглиблення інтегрованості країни в міжнародне співтовариство, з одного боку, розширює можливості економіки країни в частині упровадження європейських практик управління, розширення доступу до міжнародного донорського фінансування, виходу на нові ринки тощо, проте з іншого – посилює виклики в частині забезпечення ефективності функціонування механізму державного регулювання в умовах постійних трансформацій для збереження головного фактору розвитку аграрного сектору – землі. Враховуючи сучасні виклики, важливим є визначення базових принципів державного регулювання аграрного сектору, реалізація яких дозволить досягти цільових орієнтирів сталого розвитку аграрного сектору.

Зміна вектору розвитку з орієнтацією на виконання вимог концепції сталого розвитку активізувала науковий пошук щодо формування механізму державного регулювання сталого розвитку регіону як системи цілеспрямованих принципів, функцій методів та інструментів, що взаємопов'язані та постійно взаємодіють для забезпечення сталого розвитку регіону [4, с. 77]. В окремій проєкції розглядалися і механізми державного регулювання сталого розвитку сільських територій, що зумовлене формуванням загальнонаціональної Концепції розвитку сільських територій до 2025 р. [9]. На думку О. Сизоненка, механізми державного регулювання сталим розвитком сільських територій повинні упроваджуватись на всіх рівнях управління, забезпечувати цільову спрямованість та комплексність шляхом реалізації економічного, мотиваційного, організаційного, політичного та правового механізмів, а також погоджувати інтереси громади, влади та бізнесу [10, с. 991]. Погоджуючися частково з цим твердженням, слід зазначити, що кінцевим результатом державного регулювання є досягнення цільових орієнтирів розвитку, а отже,

інтереси громади, влади та бізнесу повинно бути враховано безпосередньо в розрізі принципів. Проте цей підхід до визначення механізму державного регулювання висвітлює сучасні тенденції щодо розподілу владних повноважень між державними органами влади та органами місцевого самоврядування, а також окреслює важливість залучення громадськості при визначенні цільових орієнтирів розвитку сільських територій.

Розгляд теоретичних підходів щодо формування механізмів державного регулювання економіки, розвитку аграрного сектору, сталого розвитку регіону, сталого розвитку сільських територій вказує на наявність низки ключових елементів, а саме: суб'єктів та об'єктів регулювання; складників, або елементів, впливу, котрі формують навколишнє середовище механізму; принципів; функцій, а також форм, методів та заходів [5–8; 10]. Базуючися на сучасних теоретичних підходах, з урахуванням визначених механізмів зазначимо, що механізм державного регулювання сталого розвитку аграрного сектору – багатофункціональна структура взаємозалежних елементів, що регламентує характер та ступінь впливу керівних суб'єктів (органів державної влади та органів місцевого самоврядування) на об'єкт регулювання, визначає основоположні принципи та функції для забезпечення досягнення цільових орієнтирів розвитку та формує оптимальне співвідношення методів впливу, форм та інструментів. При цьому ключовими умовами досягнення результативності розвитку є моніторинг середовища функціонування галузі та внесення відповідних корегувань залежно від змін вихідних умов. Саме тому одним із важливих принципів повинен бути принцип гнучкості.

Питання визначення принципів державного регулювання сталого розвитку аграрного сектору також ідентифікуються з урахуванням тривимірної структури її складників: економіки, аграрного сектору та концепції сталого розвитку. М. Ніжніков пропонує такий перелік принципів державного регулювання економіки: *принцип ефективності, принцип справедливості, принцип стабільності, принцип системності державного впливу, принцип адекватності, принцип оптимального поєднання адміністративно-правових та економічних важелів, принцип поступовості та етапності, принцип забезпечення єдності стратегічного та поточного державного регулювання та його оперативності* [11, с. 148].

Наведені принципи в цілому окреслюють різні вектори державного регулювання та можуть бути адаптовані як базові принципи до різних галузей економіки.

Ураховуючи специфіку функціонування аграрного сектору економіки країни, ґрунтовним є визначення базових принципів державного регулювання розвитку аграрного сектору М. Латиніним, а саме:

– *пріоритетність та аграрний протекціонізм*. Базуючись на аналізі ключових соціально-економічних проблем, визначаються і пріоритетні напрями розвитку, що потребують пильної уваги з боку держави, до складу яких слід включити аграрний сектор. При цьому аграрний протекціонізм повинно бути спрямовано на цільову підтримку галузі як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі функціонування країни;

– *системність і комплексність*. Цей принцип характеризує необхідність системності заходів державного регулювання, при цьому досягнення результативності можливе за умови комплексності, що обґрунтовує важливість використання всіх засобів та інструментів впливу;

– *передбачуваність і прозорість*. Передбачуваність зумовляє відповідність регуляторних актів до цільових орієнтирів розвитку державної політики. Доступність інформації щодо запланованих проєктів регуляторних актів дозволяє суб'єктам господарювання своєчасно адаптуватися до змін. Принцип прозорості визначає важливість вільного доступу до нормативно-правових актів, порядку виконання їх та регламенту роботи органів, що забезпечують їхнє виконання;

– *послідовність і справедливість*. У контексті розгляду принципу послідовності важливим є досягнення співставності регуляторних актів, максимальне усунення суперечності між законодавчими та регуляторними актами та відповідність їх до державної регуляторної політики. Принцип справедливості тісно пов'язано із законодавчим регулюванням, адже покликаний забезпечити рівні права та можливості всім суб'єктам господарювання;

– *зрозумілість та ефективність*. Регуляторні акти, що формують нормативно-правове підґрунтя здійснення діяльності, повинні містити чіткі визначення, бути доступними для розуміння громадянам, виключати тотожні формулювання та незрозумілі положення. Принцип ефективності дозволяє визначити можливі ефекти від вкладених державою, суб'єктами господарювання або громадянами ресурсів за умови дії відповідного регуляторного акта та оцінити обґрунтованість вибору певного регуляторного акта з множини альтернативних варіантів у частині можливості досягнення поставленої мети;

– *екологічна доцільність* визначає необхідність урахування екологічного складника при формуванні державної регуляторної політики, спрямованої на виробництво екологічно чистої сільськогосподарської продукції [8].

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Погоджуючися з визначеними автором принципами, слід вказати на необхідність доповнення деяких важливих елементів. У розрізі забезпечення принципу послідовності важливим є досягнення стратегічних орієнтирів розвитку сільських територій відповідно до розроблених Стратегій розвитку громад, як уже створених, так і сформованих у рамках реалізації перспективних планів формування територій громад. Реалізація принципу послідовності з урахуванням чинної державної політики розвитку сільських територій забезпечить і дотримання принципу справедливості. Поглиблюючи важливість досягнення збалансованого розвитку аграрного сектору, важливим є розширення принципу екологічної доцільності в контексті забезпечення вимог щодо збереження навколишнього середовища та біологічного різноманіття.

У контексті стратегічного розвитку регіону О. Лукашов визначає такі принципи державного регулювання, що є безпосередньо пов'язаними з методикою прогнозування соціально-економічного розвитку: цілісності, самостійності, об'єктивності, науковості, гласності, рівності, дотримання загальнодержавних інтересів та результативності [4, с. 77]. Ці принципи є важливими, проте не окреслюють механізм взаємодії між державними органами та органами місцевого самоврядування в контексті забезпечення стратегічного розвитку регіону.

Забезпечення виконання визначених принципів державного регулювання сталого розвитку аграрного сектору створить умови для формування якісного механізму державної підтримки, розширить можливості суб'єктів господарювання в частині запровадження нових бізнес-ініціатив, визначить новий вектор співпраці державних органів влади, органів місцевого самоврядування та бізнесу.

Список використаних джерел

1. Долишній М. І., Мошенець О. С. Ринкові механізми державного управління. *Регіональна економіка : наук.-практ. журн.* 2001. № 1. С. 7–17.
2. Мильнер Б. З. Теория организаций. Москва : ИНФРА, 1998. 336 с.
3. Кульман А. А. Экономические механизмы. Москва : Прогресс, Универс, 1993. 189 с.
4. Лукашов О. О. Механізми державного регулювання стратегічного розвитку регіону. *Державне управління та місцеве самоврядування.* 2017. Вип. 2. С. 75–83
5. Третяк Г. С., Бліщук К. М. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 128 с.
6. Кахович О. О., Южека Р. С. Особливості державного регулювання економіки. *Актуальні проблеми держави і права.* 2015. Вип. 75. С. 119–126.
7. Пасінович І. І., Сич О. А. Модернізація механізмів державного регулювання економіки України. URL: <http://sg-sofia.com.ua/modernizaziya-mehanizmv-derjanmogo-regulivannya-ekonomiki-ukraini>.
8. Латинін М. А. Теоретичні підходи щодо визначення механізму державного регулювання розвитку аграрного сектору економіки України. *Галузеве управління.* URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej2/txts/galuz/05lmaseu.pdf>.
9. Концепція розвитку сільських територій на період до 2025 року : розпорядження КМУ № 995/2015 від 23.09.2015 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-%D1%80>.
10. Сизоненко О. В. Теоретичні підходи до формування механізмів державного управління сталим розвитком територій. *Молодий вчений.* 2018. № 11 (2). С. 987–992. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_11%282%29__114.
11. Ніжніков М. Л. Принципи та функції державного регулювання аграрного сектору. *Економіка та держава.* 2014. № 4. С. 147–149.

Latinin N. A.,

*Doctor in Public Administration, Professor, Head of Economic Policy and Management Department,
KRI NAPA, Kharkiv*

ORCID 0000-0002-7917-4518;

Kharchenko T. O.,

*PhD in Economics, Doctoral Candidate of Economic Policy and Management Department,
KRI NAPA, Kharkiv*

ORCID 0000-0002-3446-6533

THEORETICAL APPROACHES TO FORM OF THE MECHANISMS OF THE STATE REGULATION OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE AGRARIAN SECTOR OF UKRAINIAN ECONOMY

In the article is researched the theoretical approaches to defining the essence of categories “mechanism”, “mechanism of state regulation”, “mechanism of state regulation of the economy”, “mechanism of state regulation of agricultural sector development”.

The versatility of the mechanism of state regulation of sustainable development of the agricultural sector of the economy is determined. It is formed the presence of a triad of interdependent elements: economic policy, the agricultural sector and sustainable development. The relationship these elements also substantiate the importance of considering the theoretical basis of the formation of mechanisms of state regulation in terms of each element:

- the state mechanism of the regulating the economy, as a systemic component which are formed relations in the implementation of state economic policy;
- the state mechanism of the regulating the development of the agricultural sector, as a structural element that should ensure the effective functioning of the industry;
- the state mechanism of the regulating sustainable development, as a basis of defining the concept of socio-ecological and economic development.

The influence of the current mechanism of interaction between the state and the economy in terms of instruments of the state regulation of direct and indirect methods are confirmed.

Some important tendencies are installed, such as: deepening of the integration of country in international cooperation that expands the opportunities of the economy in terms of implementing European practical governance, expanding access to international donor funding, new markets and so on. However, other side of these tendencies are strengthens the challenges in terms of ensuring the effectiveness of the mechanism of state regulation, in conditions of constant transformation.

In addition, basic principles of the state regulation of the agricultural sector are researched and key areas of their improvement are determined.

Keywords: the mechanism of the state regulation, sustainable development, agricultural sector, functions of the state, principles of the state regulation.

References

1. Dolishnyi, M.I., Moshenets, O.S. (2001). Rinkovi mehanizmi derzhavnogo upravlinnya [Market mechanisms of public administration]. *Regionalna ekonomika: nauk.-prakt. zhurnal*, 1, 7–17 [in Ukrainian].
2. Milner, B.Z. (1998). Teoriya organizatsiy. Moscow [in Russian].
3. Kulman, A.A. (1993). Ekonomicheskie mehanizmy. Moscow: Progress, Univers [in Russian].
4. Lukashov, O.O. (2017). Mehanizmi derzhavnogo reguluyannya strategichnogo rozvitku region [The mechanisms of the state regulation of the sustainable development of the region]. *Derzhavne upravlinnya ta mistseve samovryaduvannya*, 2, 75–83 [in Ukrainian].
5. Tretyak, G.S., Blischuk, K.M. (2011). Derzhavne reguluyannya ekonomiki ta ekonomichna politika [State regulation of the economy and economic policy] Lviv: LRIDU NADU [in Ukrainian].
6. Kahovich, O.O., Yuzheka, R.S. (2015). Osoblivosti derzhavnogo reguluyannya ekonomiki [The features of the state regulation of the economy]. *Aktualni problemi derzhavi i prava*, 75, 119–126 [in Ukrainian].
7. Pasinovich, I.I., Sich, O.A. (2018). Modernizatsiya mehanizmiv derzhavnogo reguluyannya ekonomiki Ukrayini. URL:<http://sg-sofia.com.ua/modernizatsiya-mehanizmiv-derjanmogo-regulivannya-ekonomiki-ukraini> [in Ukrainian].
8. Latinin, M.A. (n.d.). Teoretichni pidhodi shodo viznachennya mehanizmu derzhavnogo reguluvannya rozvitku agrarnogo sektora ekonomiki Ukraini [Theoretical approaches to determine the mechanism of regulation of the agricultural sector Ukraine]. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej2/txts/galuz/05lmaseu.pdf> [in Ukrainian].
9. Kontseptsiya rozvitku silskih teritoriy na period do 2025 roku: Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayini vid 23.09.2015 r. № 995 (2015). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-r> [in Ukrainian].
10. Sizonenko, O.V. (2018). Teoretichni pidhodi do formuvannya mehanizmiv derzhavnogo upravlinnya stalim rozvitkom teritoriy [Theoretical approaches to the formation of mechanisms of public administration for sustainable development of territories]. *Molodiy vcheniy, issue 11(2)*, 987–992. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_11\(2\)_114](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_11(2)_114) [in Ukrainian].
11. Nizhnikov, M.L. (2014). Printsipi ta funktsiyi derzhavnogo reguluyannya agrarnogo sektora [Principles and functions of state regulation of the agricultural sector]. *Ekonomika ta derzhava*, 4, 147–149 [in Ukrainian].

Надійшла до редколегії 19.11.2020 р.